

Sygn. akt IV CZ 55/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa P. P.
przeciwko małoletniej V. W. i S. K. o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym
związane,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 września 2016 r.,
zażalenia pozwanej S. K.
na postanowienie Sądu Okręgowego w B. w punkcie drugim
z dnia 15 stycznia 2016 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 października 2015 r. Sąd Okręgowy w B. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji orzekający o ustaleniu ojcostwa i roszczeniach z nim związanych w ten sposób, że nadał dziecku nazwisko dwuczłonowe, składające się z nazwiska matki i ojca.

W dniu 17 listopada 2015 r. pozwana matka dziecka złożyła wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz wniosek o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności. Na usprawiedliwienie spóźnienia podała, że o wyroku dowiedziała się w dniu 16 listopada 2015 r., o terminie rozprawy poprzedzającej jego wydanie nie wiedziała, bowiem przebywała na urlopie, a po powrocie nie znalazła w skrzynce na listy żadnego zawiadomienia o pozostawieniu nieodebranej przesyłki w urzędzie pocztowym.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku i wniosek ten odrzucił jako spóźniony. W ocenie Sądu, pozwana nie uprawdopodobniła okoliczności uzasadniających wniosek, a tym samym nie została spełniona przesłanka przywrócenia terminu określona w art. 169 § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie odrzucające wniosek pozwana wniosła o jego uchylenie oraz o rozpoznanie, na podstawie art. 380 k.p.c., orzeczenia odmawiającego przywrócenia terminu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Brak winy strony w uchybieniu terminu jest pierwszoplanową przesłanką warunkującą uwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej; przesłankę tę zobowiązana jest wykazać strona, co najmniej przez uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek. Ocena spełnienia tej przesłanki jest dokonywana przez sąd na podstawie wszystkich, istotnych z tego punktu widzenia, okoliczności sprawy, nie wyłączając skutków procesowych uchybienia.

Skarżąca trafnie podniosła, że awizowana przesyłka nie odpowiada w pełni wymaganiu określonymu w § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (tekst jedn. Dz.U. 2015, poz. 1222). Trzeba też przyznać, że nieprawidłowości w dokonywaniu doręczeń przez operatora pocztowego InPost są na tyle znane i poważne, że zwracał na nie uwagę Sąd Najwyższy (por. postanowienia z dnia 12 września 2014 r., I CZ 58/14 i z dnia 16 marca 2016 r., IV CZ 106/15). Te okoliczności, niestanowiące samodzielnie podstawy do dokonania oceny pod kątem zawinienia lub braku winy strony, wymagały jednak zajęcia stanowiska przez Sąd, a co najmniej wskazywały na potrzebę wnikliwego rozważenia wniosku.

Podnosząc, że uzasadnienie wniosku o przywrócenie terminu opiera się wyłącznie na twierdzeniu strony, Sąd nie rozważył, w jaki inny sposób pozwana mogłaby wykazać, że w skrzynce na listy nie było zawiadomień o terminie rozprawy. Jeżeli - czego nie ma podstaw kwestionować - samo twierdzenie pozwanej nie było dla Sądu wystarczające, należało rozważyć jej przesłuchanie na te okoliczności. Taki dowód, podlegający swobodnej ocenie Sądu, stanowiłby podstawę uznania powołanej okoliczności za uwiarygodnioną lub nie. Zapewne nie bez znaczenia byłoby dotychczasowe zachowanie strony w procesie.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że rozstrzygnięcie wniosku o przywrócenie terminu było przedwczesne, powzięte bez dostatecznie wnikliwego zbadania i rozważenia wszystkich istotnych okoliczności. Po ponownym osądzeniu sprawy w zakresie wniosku o przywrócenie terminu, Sąd Okręgowy podejmie czynności odpowiednie do jego wyniku.

W obecnym stanie sprawy uchyleniu podlegało postanowienie odrzucające wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, wydane w następstwie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności (art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

jw